

Visitaforedrag i Vik 6. mars 2016

Kjære kyrkjelyd!

Takk for flotte dagar her i Vik! Det er ei fantastisk vakker bygd. Og det handlar ikkje berre om naturen. Her har forfedrene dykkar bygd dei vakraste kyrkjer. Og generasjonane før oss har feira gudsteneste og forkynt den gode budskapet her i sokna, i alle fall sidan ellevehundretalet. Det er ein rik arv. Noko av det beste med folkekyrkja i Sogn og Fjordane er den kjærleiken ein har til kyrkja. Denne arven er det som må førast vidare til neste generasjon.

Denne kjærleiken til kyrkja har eg fått oppleva her i Vik. Eg har vore i alle kyrkjene, har sett dei historiske skattane, og har fått mange gode samtalar om korleis vi skal gje arven vidare. Så har eg møtt levande bygder gjennom møte med sokneråd, idrettslag, elevar og lærarar, næringsliv, kommune, fengsel og skisenter.

Etter ein visitas skal biskopen oppsummera sine inntrykk i eit visitaforedrag. Foredraget er blitt til i samarbeid med kyrkjefagsjef Tore Skjæveland og etter samtale med prost Kjetil Netland.

Soknestruktur

Noko av det eg ikkje har kontroll over på visitasar er utspørjingar, både av ungdomsskuleelevar og av journalistar. Ein veit aldri kor det endar. Ungdomsskuleelevane på spørjetimen spurde meg om islam, homofili og abort, og om eg likar gamalost. Journalisten frå NRK Sogn og Fjordane spurde om konsekvensar for kyrkja av kommunesamanslåing. Ut frå overskrifta på NRK såg det ut som eg ville gå inn for samanslåing av sokn og sentralisering av gudstenester. Det kan vere aktuelt dei stadene der ein ikkje klarar å stilla sokneråd og der folk ikkje kjem til kyrkje. Men slik er det jo ikkje i Vik! Her er både aktive sokneråd og ofte ein god oppmøteprosent, sjølv om den gjerne kan bli betre. Men den var særst god i Arnafjord der eg var på gudsteneste med skulen, og ein tredjedel av bygda var samla! Kyrkjer som er i bruk og samlar folk vert ikkje sentralisert.

Gudsteneste

Det skal fortsatt vera fem sokn og fem soknekyrkjer her i Vik. Men det er viktig at de ser på de sjølv som eitt fellesskap og ikkje fem. Når det berre er gudsteneste ein gong i månaden der ein bur, er det viktig at ein også kan delta i gudstenestefellesskapet ein annan stad. Og det er jo heller ikkje slik at de aldri går til andre gudstenester. Når det er gudstenester med trusopplæring er det ofte fleire sokn i lag, då høyrer eg at de sluttar opp sjølv om det ikkje er i eige sokn. Og på onsdag kveld var det flott å vera med i Vangsnes kyrkje på felles kveldsbøn der representantar for alle sokneråda var med å lesa bøner. Dette fellesskapet må de halda fast på og gjera felles deltaking til ein vane.

Å feira gudsteneste er å gje Gud ære og det er det viktigaste kyrkja gjer. Det har kristne gjort her i desse bygdene i hundrevis av år før dagens kyrkjer vart byggde. Gudstenesta må vera

navet, sentrum, i kyrkjelyden, der vi møter Kristus og får tar imot Guds nåde i ord og sakrament. I gudstenesta får vi styrke for vår tru, mat for sjela og hentar kraft og inspirasjon til kvardagen. Vi får kort og godt det vi høyrde om i preika: Jesus, livsens brød. Difor treng vi søndagen som gudstenestedag, også når det ikkje foregår i eige sokn. Då aukar vi Guds ære og vert velsigna sjølv.

Barne og ungdomsarbeid

Når det gjeld barne- og ungdomsarbeidet vil eg takka dei som har stått på i mange år. De gjer ein utruleg viktig jobb med å gje den kristne arven vidare. Her er det søndags- og kvardagsskule i alle sokn og det har vore føremiddagstreff i 25 år for foreldre med små born. Dette er gledeleg.

Det er svært god oppslutnad om konfirmasjonen i Vik, og eg vil takka soknepresten og kyrkjelydssekretær Kirsti for det gode arbeidet de gjer med konfirmantane. Dette er ein hovedgrunn til at så mange kjem til konfirmasjon kvart år. Det var fint å sjå korleis tre konfirmantar medverka i gudstenesta i dag som ministrantar.

Dei flotte konfirmantane våre må me ta vare på, og det viser seg at året etter konfirmasjonen er ein kritisk fase. Då er eg glad for at sokneråda i Fresvik og Feios har ungdomsklubb som også omfatter 10. klasse. Det vil eg verkeleg gje dykk blomster for. Det er kjempebra, de gjer ein god jobb for ungdomen og bygda, så stå på.

Ei særleg utfordring her i Vik er at alle må reisa vekk for å gå på vidaregåande. Spørsmålet er korleis kan ein halda kontakten med dei likevel? Kanskje eit ungdomstreff på fredagen kunne vera noko å satsa på? Men då trengs det nokon som vil gjera ein innsats for ungdomane. Eg vil gjerne gje dykk utfordringa.

Trusopplæringa

Det vert drive eit godt trusopplæringsarbeid, og eg vil særleg gje ros for Minikonfirmantane. Det er noko som ikkje finst alle stader og her har det jo nesten full oppslutning. Eg trur ikkje det er noen som slår Vik på minikonfirmanter, så dette må de vera stolte over og dette må de ta vare på.

Det er ein usedvanleg høg dåpsprosent i Vik, ofte over hundre prosent, og konfirmasjonsprosenten er like etter, over nitti. Det viktig å gleda seg over dette, men det er og viktig å ikkje slå seg til ro med dette. På landsplan er tendensen synkande og den tendensen kjem også hit. Nettopp difor er trusopplæringa viktig. Men trusopplæringsstillinga er på 25% og det er i minste laget, så det trengs uløna medarbeidarar i tillegg. Men uansett hadde de nådd lenger med ei større stilling i trusopplæringa.

Gjevarteneste

De er gode på dugnad her i sokna. Eg er imponert over kor mykje de får gjort, og eg det står respekt av innsatsen når til dømes Arnafjord kyrkje vart måla på dugnad. Og det er mange andre eksempel på dugnadsånda her. Det er tydeleg at folk veit at skal noko skje, så må ein ta ansvar og gjera sin innsats i soknerådet til liks med i andre lag og organisasjonar. Det er ei haldning som er ein rikdom for bygdene.

De er flinke til å gje pengar når det trengs. 1,3 millionar var samla inn til kyrkjestova, og det er nokre år sidan. Men dersom ein skal få meir til drift, til dømes ein større trusopplæringsstilling, så treng ein regelmessige bidrag i form av ei fast gjevarteneste. Vi får ikkje alt vi treng av stat og kommune. Dei fleste kyrkjene i verda lever av det medlemmane gjev. Og eg trur at mange vil vera villege til å vera med når dei ser nytten av det. Til dømes foreldre som ser at eit godt trusopplæringstilbod eller barnarbeid er til gagn bor borna deira.

Dette er lett å få til med nettbank, og eg vil utfordra sokna til å få det på plass. For mange vil det ikkje merkast om det går ut pengar frå kontoen kvar månad. Det må løftast fram i forkynninga, både gjevarglede og det at eit regelmessig bidrag er ein viktig del av det å høyre til i kyrkja si.

Misjon

No har eg sett klokka i Hove-kyrkja som har vore på Madagaskar og tilbake. Det er ei flott historie, og eg forstår godt at Vik har vald å ha ein misjonsavtale med NMS på Madagaskar. Men dei andre sokna har ingen avtale. Det bør dei ha. Eg vil foreslå at de går saman med Vik og har ein felles avtale dersom de ikkje har eit anna prosjekt sjølv som de vil satsa på. Det er mange fordeler med ein felles avtale og felles misjonsengasjement, for de er jo eit fellesskap sjølv om de er mange sokn.

Fellesskap

Eg vil også foreslå at de planlegg meir i fellesskap, då får ein samstundes ein møteplan som ikkje er for krevjande for presten. Møtet med alle sokneråda på torsdag viste at ein vil ha nytte av det. Her vart det drøfta kreative idear som å ha ei «Kyrkjeveke» på omgang i sokna. Då kunne ein der ein konsentrerte innsatsen og leggja til dømes trusopplæring, konsertar og andre samlingar for born og vaksne i den veka til glede for alle. Den ideen synes eg er verdt å gå vidare på. Kanskje ein kan starta med jubileet i Feios?

Diakoni

Det er mange som er lei seg for at diakonstillinga forsvann. Det er eg og, for det trengs diakonar i Sogn og Fjordane. Men den statlege løyvinga er gått til ein annan kyrkelyd.

Det betyr likevel ikkje at diakonien forsvinn. Det er bra at de har eit diakoniutval, no gjeld det å få utvalet i gang. Når ein skal laga diakoniplan er det viktig at tar omsyn til at det ikkje er diakon lenger og at planen er realistisk og kan gjennomførast.

Kyrkjemusikk

Når det gjeld kyrkjemusikken vil eg seia: kor bra! Det var flott å høyra «Korbrrra» og prosjektkoret i dag. Organistane skal ha skryt for at dei er med å løfta gudstenester og kan æra Gud og gleda folk med konsertar, musikkandaktar og samarbeidet med resten av musikklivet i bygdene.

Til kommunen

Til kommunen vil eg seia takk for velvilje og for at de ser kyrkja. Det er gledeleg at kommunen er på veg ut av ein økonomisk bølgedal og at kyrka igjen kan få sårt tiltrengte midlar til vedlikehald. Så vonar vi at bølgja held fram slik at det vert midlar til det viktige arbeidet for diakoni og barn og unge.

Takk

Til slutt vil eg seia takk for ein god visitas med mange gode opplevingar. Eg vil takka prestane, rådsleiarane, kyrkjeverje, kyrkjelydssekretær og alle som har vore med å skrive visitasmeldinga, den er god og innholdsrik. Takk til staben for god tilrettelegging. Og takk for heilhjarta innsats som de legg ned i dykkar teneste gjennom året. Det same vil eg også seie til soknerådsmedlemene og alle dei andre frivillige medarbeidarane!

Eg vil også rette ein varm takk til fengselsprest Olav Martin for tenesta han gjer i fengselet her i Vik. Det er viktig for kyrkja å ha ein prest i fengselet, og vi må fortsatt halde oppe ei presteneste her.

Takk også til prost Kjetil som har vore med å leggja til rette og planlegge denne visitasen og sørge for at eg fekk prøva meg på skiskyting! Han har vore med heile vegen og er biskopens utstrakte arm til Vik når biskopen ikkje er her.

Og så nokre utfordringar til dykk, som oppsummerar denne visitasen. Og om eit år vil eg ha ei melding om korleis det har gått med desse utfordringane:

- Gå til gudsteneste regelmessig, både for dykkar eiga skuld og for å gje Gud ære. Og hugs av og til å gå også til andre kyrkjer enn den som ligg nærast.
- Det bør vera misjonsavtale i alle fem sokn
- Vis at de er eitt fellesskap og kom saman til felles planlegging og tiltak.
- De må få i gang ei gjevarteneste, og forkynna fram gjevargleda så ein kan få litt meir midlar til trosopplæringsstillinga.

- Gje forslaget om kyrkjeveke ein sjanse, og begynn gjerne med kyrkjejubileet i Feios.

Med desse utfordringane takkar eg for meg og reiser frå Vik med mange flotte inntrykk. Eg takkar for desse dagane og ynskjer Guds velsigning over Vik, Arnafjord, Vangsnes, Feios og Fresvik sokn så mange kan få oppleva at dei høyrer til i kyrkja og oppleva gleda over å ha ei kyrkje i bygda og ein god bodskap til alle.

Bjørgvin bispestol, 6. mars 2016

Halvor Nordhaug